

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no
Ref: 201004428-/JMB

Oslo, 11.04.2012

OMEP Norge
V/ Anne Greve
og Morten Solheim

Høringssvar, OMEP Norge - ny forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

OMEP Norge viser til høringsbrev vedrørende forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning, og gir med dette vårt høringssvar. Vi vil først komme med noen generelle bemerkninger, og deretter ta for oss navneskiftet og paragrafene i forskriften.

Generelle bemerkninger

OMEP Norge er positive til Kunnskapsdepartementets initiativ til å utarbeide ny forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning. Vi mener dette bidrar til å befeste betydningen utdanningen har for barnehagens kvalitet.

OMEP Norge stiller seg kritisk at Kunnskapsdepartementet oppfordrer høringsinstansene til "særlig å vurdere" navneskiftet og § 1 og 2 i forskriften. En slik oppfordring signaliserer at § 3 i forskriften ikke i like stor grad er viktig å kommentere. Innholdet i § 3, om organiseringen av utdanningen, legger imidlertid premisset for å realisere formålet (§ 2) og læringsutbyttebeskrivelsene (§ 3). Av den grunn vektlegges denne paragrafen i vårt høringssvar.

OMEP Norge mener det er svært bekymringsverdig at pedagogikk ikke lenger er et eget fag i den nye utdanningen. Slik organiseringen nå er skissert, står pedagogikken i fare for å bli redusert til et rent metodisk forvaltningsfag for de ulike kunnskapsområdene. I en slik modell vil grunnlagstenkningen som ligger i disiplinfaget pedagogikk, komme i bakgrunnen. Dette skjer som en motsetning til utviklingen i øvrige læreryrker, hvor pedagogikk har fått en mer fremtredende plass, og et økt antall studiepoeng.

Videre er OMEP Norge opptatt av å bevare de estetiske fagene i utdanningen. Ved vedtak om å følge forslaget som nå ligger på bordet, reduseres minimumsgrensen av disse fagene fra 30 til under 20 studiepoeng. De estetiske fagene har i historisk sammenheng hatt en fremtredende plass i barnehagens pedagogikk. Kunnskapsdepartementet utviser selv bekymring over at disse fagene gradvis reduseres i barnehagene. Utdanningen er en viktig institusjon for å sikre at disse fagene får en fremtredende plass i barnehagens virksomhet.

Kommentarer til navneskiftet

OMEP Norge stiller seg positive til endringen av navnet på utdanning og yrkestittel. *Barnehagelærer* er presist både med tanke på hvilken institusjon og funksjon profesjonen knyttes til.

Kommentarer til § 3 – Organisering

I den nåværende førskolelærerutdanningen er pedagogikk et fag som består av 45 studiepoeng. Faget vurderes med egne eksamener. I utkastet til ny barnehagelærerutdanning finnes det ikke et eget pedagogikkfag, og studentene skal i stedet vurderes på kunnskap ervervet gjennom flerfaglige kunnskapsområder.

Pedagogikkfagets plass i barnehagelærerutdanningen er av stor betydning for barnehagelærerens profesjonsutøvelse. Vi går fra en modell som har 45 fastsatte studiepoeng i pedagogikk, til en modell som har 0 fastsatte poeng i samme fag. OMEP Norge mener pedagogikkfaget fortsatt må ha en sentral plass i barnehagelærerutdanningen, og sikres et fortsatt minimumsomfang på 45 studiepoeng. En sentral grunn til å sikre pedagogikkfaget, utover at det bør være et gjennomgående profesjonsfag, er muligheten for videre utdanningsløp. I dag kan førskolelærere ta master innen pedagogikk. En videre sikring av dette gjøres kun ved en minimums fastsetting på 45 studiepoeng. Dersom dette oppløses vil det være lokalt avhengig hvilke muligheter en førskolelærer har for å ta master innenfor et pedagogisk fagområde.

Kvalitetsforskjellene i utdanningen kan også bli store, under den nye modellen, slik Øie-utvalget peker på i sin NOU 2012:1, *Til barnas beste*:

Utvalget mener det kan være grunn til å stille spørsmål ved om valgfriheten i utformingen av førskolelærerutdanningen har ført til for ulike utdanninger, jf. NOKUT (2010). I forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanningen/barnehagelærerutdanningen, legges det opp til stor valgfrihet lokalt ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Dette vil kunne forsterke noe av svakheten som NOKUTs evaluering pekte på. Svake sentrale føringer angående utdanningens form og innhold, kan føre til store forskjeller mellom ulike utdanningssteder, og bidra til at det blir vanskeligere å sikre et likeverdig tilbud av høy kvalitet i barnehagene. (NOU 2012:1, s. 309).

OMEP Norge deler Øie-utvalgets bekymring, og mener departementet bør ta NOKUTs evaluering til følge.

Videre mener OMEP Norge at de ulike fagene som i dag ligger i førskolelærerutdanningen, må komme tydelig frem i den nye barnehagelærerutdanningen. Hvert fag bør ha et minimumsomfang på 10 studiepoeng. Dersom den nye utdanningen skal organiseres gjennom kunnskapsområder, er det viktig at det kommer tydelig frem gjennom nasjonale føringer hvor mange studiepoeng hvert fag skal inn med.

Kommentarer til § 2 – Læringsutbyttebeskrivelser

OMEP Norge mener læringsutbyttebeskrivelsene som ligger i det nye utkastet til rammeplan, dekker de mest sentrale kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse en førskolelærer bør inneha ved endt utdanningsløp. Følgende punkter mener vi bør komme tydeligere frem innen de tre kategoriene:

Kunnskaper

- Førskolelærerens profesjonshistorie
- Bærekraftig utvikling
- De yngste barna i barnehagen
- Barns medvirkning

Ferdigheter

- Evne å bruke sitt fag- og profesjonsspråk i møte med de ansatte, foreldre og eksterne instanser
- Ha oversikt over saksgangprosesser ved bekymringssaker og kontakt med barnevernet
- Barns medvirkning
- De yngste barna

Generell kompetanse

- Kompetanse om barnehagepolitiske prosesser
- Evne til å analysere egen virksomhet kritisk
- Danningsperspektiver

Utover disse punktene mener OMEP Norge at kunnskaper og ferdigheter studentene skal ha om språk og matematikk er for snevert formulert. Her bør kunnskap om bruk av *barnelitteratur og gode språkmiljøer*, og om *antall, rom og form* komme tydeligere frem. Videre stiller vi oss spørrende til hvem som skal vurdere om studentene "Kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig og mestrer norsk på en kvalifisert måte", slik det fremkommer i et av punktene under generell kompetanse. Språklige ferdigheter bør heller ligge til opptakskravet for utdanningen.

Kommentarer til § 1 – Virkeområde og formål

OMEP Norge mener de mest sentrale virkeområder og formål for utdanning fremkommer godt gjennom § 1. Vi savner imidlertid at noen områder løftes tydeligere. Perspektivet på *danning* fremkommer eksplisitt formålsrasjonelt når det kun formuleres som grunnlag for allsidig utvikling. Danning bør også fremheves som en livslang prosess med ubetinget egenverdi, med utgangspunkt i Rammeplan for barnehagens formulering: "Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati" (KD, 2011, s. 8).

Videre mener vi setningen "Forskriftens formål er å sikre at lærerutdanningsinstitusjonene tilbyr integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert barnehagelærerutdanning (...)", fordrer at begrepene i setningen konkretiseres. Begreper som *integrert*, *profesjonsrettet* og *forskningsbasert* har ulike definisjoner i ulike miljøer. Det bør derfor komme tydelige frem hva som menes med disse begrepene, når de knyttes til barnehagelærerutdanningen.

På vegne av OMEP Norge,

Anne Greve
Nestleder

Morten Solheim
Styremedlem